

MUINSUSKAITSEAMET

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 18.02.2026

Meie kuupäev digiallkirjas nr 1-16/412-1

Arvamus keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Kliimaministeerium edastas Muinsuskaitseametile arvamuse avaldamiseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmise seaduse eelnõu. Eelnõu seletuskirja kohaselt on eelnõu eesmärgiks muuta keskkonnamõju hindamise (edaspidi ka KMH) menetlus tõhusamaks ja vähendada halduskoormust. Toetame eelnõu eesmärki, kuid märgime, et mitmed kavandatud muudatused võivad ohustada kultuuripärandi säilimist ja tekitada praktikas vastuolusid Euroopa Liidu keskkonnaõiguse eesmärkidega.

Muinsuskaitseametit ei kaasatud eelnõu ettevalmistamisse, kuigi eelnõus kavandatakse muudatused puudutavad otseselt ameti pädevusvaldkonda. Samuti arvestades eelnõu ulatust ja põhimõttelisust – sealhulgas keskkonnamõju hindamise süsteemi oluliste põhimõtete muutmist ning nende võimalikku mõju kultuuripärandi säilimisele – ei ole eelnõu kohta arvamuse esitamiseks antud ajaraam piisav eelnõu ja selle lisade põhjalikuks analüüsimiseks. Selline menetluspraktika ei ole kooskõlas hea õigusloome ja kaasamise põhimõtetega, mille kohaselt tuleb oluliste mõjudega õigusaktide ettevalmistamisel tagada asjakohaste asutuste ja ekspertide sisuline kaasamine ning piisav aeg eelnõu analüüsimiseks.

Seetõttu ei ole Muinsuskaitseametil võimalik käesolevas menetlusetapis anda eelnõule ammendavat hinnangut ega esitada kõiki võimalikke sõnastus- ja muudatusettepanekuid. Käesolevas arvamuses juhime tähelepanu eelkõige kõige põhimõttelisematele küsimustele ja võimalikele vastuoludele, mis mõjutavad kultuuripärandi kaitset ja keskkonnamõju hindamise süsteemi toimimist.

Arvestades eelnõu ulatust ja võimalikku mõju kultuuripärandi säilimisele, peame vajalikuks eelnõu edasisel menetlemisel Muinsuskaitseameti sisulist kaasamist ning täiendavat kooskõlastusringi, et tagada kavandatavate muudatuste piisav lühiajaline ja kooskõla kehtiva õiguse ning rahvusvaheliste kohustustega.

Allpool on esitatud peamised tähelepanekud.

- 1. Eelnõu punktiga 1 muudetakse seaduse §-i 2¹ ja muudetakse mõiste “keskkonnamõju” senist tähendust selliselt, et mõju inimese tervisele, kultuuripärandile või varale käsitletakse eelkõige keskkonna kaudu avalduva mõjuna.**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (muudetud direktiiviga 2014/52/EL) näeb artiklis 3 ette, et keskkonnamõju hindamisel tuleb hinnata projekti otseseid ja kaudseid olulisi mõjusid muu hulgas elanikkonnale, inimese tervisele, materiaalsele varale, kultuuripärandile ja maastikule.

Direktiivi eesmärk on tagada keskkonnamõjude laiapõhjaline ja ennetav hindamine. Ka Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et keskkonnamõju hindamise direktiivi tuleb tõlgendada viisil, mis

tagab selle kõrgetasemelise keskkonnakaitse eesmärgi tegeliku saavutamise. Nimetatud põhimõtet rõhutab ka Aannemersbedrijf P.K. Kraaijeveld BV jt vs Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (C-72/95), mis tõi välja, et liikmesriigid ei tohi direktiivi eesmärki kahjustada liiga kitsaste rakenduskriteeriumidega, et tagada direktiivi tõhus toime. Samuti on lahendis Commission v Ireland (C-215/06) rõhutatud vajadust keskkonnamõju hindamise direktiivi ennetavaks ja tõhusavaks rakendamiseks. Euroopa Liidu keskkonnaõigus lähtub ettevaatuspõhimõttest, mille kohaselt tuleb keskkonnakahju ohu korral võtta ennetavaid meetmeid ka juhul, kui teaduslik kindlus mõju ulatuse kohta puudub.

Selgitame, et kultuuripärandi puhul ei pruugi mõju alati avalduda looduskeskkonna muutuse kaudu. Näiteks võivad ehitus- või süvendustööd kahjustada ehituspärandit, arheoloogiapärandit ja veetalust kultuuripärandit otsese füüsilise sekkumise kaudu. Samuti avaldub mõju kultuuripärandile visuaalse mõju kaudu ajalooliselt väljakujunenud ja kultuuriväärtuslikuks hinnatud keskkonnas. Kui keskkonnamõju mõistet kitsendatakse üksnes looduskeskkonna kaudu avalduvatele mõjudele, siis praktikas see kitsendab kultuuripärandile avalduvate mõjude käsitlemist keskkonnamõju hindamise raames.

Kultuuripärandi kahjustamise puhul on oluline arvestada, et ajaloolise maastikupildi, asularuumi, ehitiste ja arheoloogiliste objektide hävimine on üldjuhul pöördumatu. Kui kultuurimaastik, hoone, rajatis, laevavrakk, esiajalooline matmispaik, linnamägi, asulakoht või muu arheoloogiline objekt hävib ehitustegevuse, süvendustööde või muu tegevuse käigus, ei ole seda võimalik taastada. Seetõttu on keskkonnamõju hindamise menetlusel oluline roll selliste riskide varajases tuvastamises ja ennetamises. Eriti arvestades, et erinevalt paljudest looduskeskkonna muutustest on kultuuripärandi kahjustamine enamasti pöördumatu.

Seega palume jätta punktiga 1 kavandatud paragrahvi §-i 2¹ sõnastus muutmata.

2. Eelnõu punktiga 2 muudetakse seaduse §-i 2² ja muudetakse mõiste “oluline keskkonnamõju” senist tähendust selliselt, et mõiste ei hõlma tulevikus enam inimese heaolu.

Seletuskirjas märgitakse, et heaolu käsitlemine kuulub sotsiaalsete mõjude laiemal hindamise valdkonda ega kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse reguleerimisalasse. Samuti on toodud põhjendus, et inimese heaolu käsitlemist ei nõua otseselt ei KMH ega keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) direktiiv.

Märgime, et kuigi KMH direktiiv (2011/92/EL) ei kasuta otseselt mõistet „inimese heaolu“, tuleneb direktiivi artiklist 3, et keskkonnamõju hindamisel tuleb hinnata projekti mõju muu hulgas elanikkonnale ja inimese tervisele, materiaalsele varale, kultuuripärandile ning maastikule. Need keskkonnaelemendid on omavahel tihedalt seotud ning mõjutavad otseselt inimese elukeskkonda ja heaolu. Samuti tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et keskkonnamõju hindamise direktiivi tuleb tõlgendada viisil, mis tagab selle eesmärgi – keskkonnakaitse kõrge taseme – tegeliku saavutamise ning ei piirdu üksnes looduskeskkonnale avalduvate mõjude hindamisega.

Märgime, et kultuuripärand ja maastikud on inimese elukeskkonna lahutamatu osa ning nende säilimine on otseselt seotud inimeste heaolu, identiteedi ja elukvaliteediga. Väärtuslikud maastikud ja ehituspärand on oluline keskkonnaelement ka Euroopa Liidu õiguses ning Eesti strateegilistes planeerimisdokumentides. Praktikas võivad inimese heaolu mõjutada ka sellised muutused, mis ei avaldu otseselt looduskeskkonna seisundi olulise halvenemisena, kuid mõjutavad näiteks kultuuripärandi säilimist, ajalooliste maastike terviklikkust või elukeskkonna kvaliteeti.

Arvestades, et kultuuripärand, maastikud ja inimeste elukeskkond on omavahel lahutamatult seotud, ei ole põhjendatud inimese heaolu käsitlemise välistamine keskkonnamõju hindamise raamistikust. Selline muudatus kitsendaks keskkonnamõju hindamise ulatust ning ei oleks kooskõlas KMH direktiivi eesmärgiga hinnata kavandatavate tegevuste mõju keskkonnale tervikuna.

Seega palume jätta punktiga 1 kavandatud paragrahvi §-i 2² sõnastus muutmata.

3. Eelnõu punktidega 11-13 kavandatakse muudatusi paragrahvi 6 punktides 17 ja 171 ja nähakse ette, et mere süvendamine ei ole enam olulise keskkonnamõjuga tegevus ja KMH algatamine ei ole kohustuslik. Samuti ei ole muudatuse kohaselt enam olulise keskkonnamõjuga tegevusteks merre kaadamine ja tahkete ainete paigutamine ning sel juhul KMH-d algatada ei ole vaja.

Märgime, et need tegevused kujutavad endast üht peamist ohtu veealusele kultuuripärandile. Süvendamine, kaadamine, kaablite ja torustike rajamine ning sadamate ehitus võivad põhjustada arheoloogiliste objektide pöördumatut hävimist. Veealuse kultuuripärandi eripära seisneb selles, et suur osa objektidest ei ole eelnevalt teada. Läänemeres paikneb hinnanguliselt tuhandeid vrakke ja muid arheoloogilisi objekte, millest paljud on seni kaardistamata ja dokumenteerimata. Ka Eesti vetes on teada üle tuhande ajaloolise vraki ja kirjalikest allikates on teada üle paarituhande laevahuku. Veealuse kultuuripärandi tegelik hulk võib olla oluliselt suurem. Seetõttu suurendab kohustusliku KMH asendamine üksnes eelhinnanguga praktikas teadmata veealuse kultuuripärandi kahjustamise või hävimise riski.

Lisaks tuleb arvestada Läänemere keskkonna üldist seisundit. Läänemeri on üks maailma kõige haavatavamaid meresid, mille ökoloogiline seisund on mitmete rahvusvaheliste hinnangute kohaselt halb ning mille ökosüsteem on eriti tundlik inimtegevusest tulenevate häiringute suhtes. Meri on poolsuletud, veevahetus on aeglane ning setete liikumine ja saasteainete kuhjumine võivad avaldada pikaajalist mõju nii merekeskkonnale kui ka merepõhjas säilivale kultuuripärandile. Sellistes tingimustes võivad süvendamise ja kaadamisega kaasnevad mõjud – näiteks setete liikumine, vee hägustumine, reostusainete mobiliseerumine või hapnikurežiimi muutused – olla ulatuslikumad ja püsivamad, kui esialgu eeldatakse.

Seetõttu on oluline, et selliste tegevuste mõju hinnataks piisava põhjalikkusega. Eelhinnang, mis põhineb üldjuhul olemasoleval teabel ega hõlma täiendavaid uuringuid, ei pruugi tagada süvendamise ja kaadamisega kaasnevate võimalike oluliste mõjude piisavat väljaselgitamist keskkonnakomponentidele, sh veealusele kultuuripärandile. See kehtib eriti olukordades, kus merepõhja seisundit, setete omadusi või võimaliku arheoloogilise pärandi olemasolu ei ole eelnevalt piisavalt uuritud.

Läänemeri on rahvusvaheliselt tunnustatud kui üks unikaalsemaid veealuse kultuuripärandi piirkondi maailmas. Selle põhjuseks on mere eripäraseks looduslikud tingimused – eelkõige madal soolsus, laevaohardi puudumine ja hapnikuvaegus –, mis võimaldavad orgaaniliste materjalide, sealhulgas puidust laevavrakkide erakordselt head säilimist. Seetõttu paikneb Läänemeres suur hulk hästi säilinud ajaloolisi vrakke ja muid arheoloogilisi objekte, millel on oluline teaduslik ja kultuuriline väärtus nii Läänemere piirkonna kui ka Euroopa merendusajaloo uurimisel.

Rõhutame, et rahvusvahelisel tasandil on veealuse kultuuripärandi kaitse põhimõtted sätestatud muu hulgas UNESCO 2001. aasta veealuse kultuuripärandi kaitse konventsioonis (Eesti ühines konventsiooniga 8.10.2020 ja konventsioon jõustus Eesti suhtes 2.02.2021), mille eesmärk on tagada veealuse kultuuripärandi säilimine tulevastele põlvkondadele ning vältida selle kahjustamist majandustegevuse käigus. Kuigi kõik Läänemere riigid ei ole nimetatud konventsiooni ratifitseerinud, lähtutakse selle põhimõtetest Euroopa riikide halduspraktikas ning mereruumi kasutamise kavandamisel laialdaselt. Samuti on Läänemere riikide koostööraamistik (HELCOM) korduvalt rõhutatud vajadust arvestada merekeskkonna kasutamisel veealuse kultuuripärandi kaitsega ning hinnata merepõhja sekkumiste kavandamisel nende võimalikku mõju arheoloogilisele pärandile.

Arvestades Läänemere veealuse kultuuripärandi suurt teaduslikku ja kultuurilist väärtust ning selle pöördumatut kahjustamise riski merekeskkonda sekkuvate tegevuste käigus, on oluline, et keskkonnamõju hindamise regulatsioon tagaks ka edaspidi piisava võimaluse selliste riskide varajaseks tuvastamiseks ja hindamiseks.

Seega palume eelnimetatud muudatused eelnõust välja jätta.

4. Eelnõu punktiga 14 tunnistatakse kehtetuks § 6 lõike 1 punkt 31 ja nähakse ette, et metsamaa raadamisel ei ole KMH enam nõutav ja seda ka juhtudel, kui raadatav ala on üle 100 hektari.

Kultuuripärandi kaitse seisukohast võib selline muudatus kaasa tuua olulisi riske nii arheoloogiapärandi kui ka looduslike pühapaikade säilimisele.

Metsamaad on Eestis üks olulisemaid keskkondi, kus paikneb suur osa arheoloogilisest kultuuripärandist, sh suur osa veel tuvastamata arheoloogiapärandist. Eesti metsamaa moodustab ligikaudu poole maismaa territooriumist ning olemasolevate andmete põhjal paikneb umbes 27% arheoloogiamälestiste pindalast metsamaal. Samal ajal on teada, et suur hulk arheoloogilisi objekte ei ole veel avastatud ega registreeritud, kuna metsane maastik on neid seni kaitsnud ja varjanud.

Ulatuslik metsamaa raadamine võib selliseid objekte kahjustada mitmel viisil. Pinnase eemaldamine ja maapinna tasandamine võivad hävitada arheoloogilist kultuurikihti, rasketehnika kasutamine võib kahjustada maapinnas säilinud struktuure ning metsateede rajamine või kuivendussüsteemide muutmine võib mõjutada muististe säilimist määravaid pinnase- ja niiskustingimusi.

Metsamaa raadamine toob sageli kaasa maa sihtotstarbe muutmise ning maa kasutuse intensiivistumise (nt ehitustegevus, taristu rajamine või muu arendus). Selline muutus kujutab endast arheoloogiapärandile eriti suurt riski, kuna sellega kaasnevad sügavamad pinnasetööd ja püsivad maastikumuutused, mis võivad seni säilinud arheoloogilised objektid pöördumatult hävitada ja tekitada omakorda ootamatuid olukordi arendajatele.

Sarnased riskid puudutavad ka looduslike pühapaiku. Eesti metsades paiknevad hiied, pühad allikad, ohvrikivid ja teised sakraalsed maastikuelemendid, mis on oluline osa Eesti kultuuripärandist ja identiteedist. Pühapaikade inventeerimisega ei ole veel lõpule jõutud. Metsamaastiku ulatuslik muutmine võib kahjustada pühapaikade maastikulist terviklikkust, rituaalset kasutust ning ajaloolist keskkonda.

Ulatuslik raadamine võib mõjutada ka olemasolevaid kultuurimälestisi ja nende kaitsevööndeid. Kuigi seadus näeb ette mälestiste ja nende kaitsevööndite kaitse, võivad suured maastikumuutused kahjustada mälestiste konteksti ja ajaloolise maastiku terviklikkust, muuta nende vaadeldavust või mõjutada pinnase- ja hüdrooloogilisi tingimusi, millest sõltub arheoloogiliste objektide säilimine.

KMH menetlus võimaldab selliseid riske süsteemselt hinnata ning vajaduse korral kavandada täiendavaid uuringuid ja leevendusmeetmeid. Kui aga väga ulatuslike raadamisprojektide puhul piirdatakse üksnes eelhinnanguga, mis tugineb peamiselt olemasolevale, ent puudulikule registreerimisele ega hõlma täiendavaid uuringuid, jääb kultuuripärandiga seotud riskide tuvastamine ebapiisavaks.

Arvestades metsamaa raadamise võimalikku ulatuslikku ruumilist mõju ning Eesti metsades paikneva kultuuripärandi suurt osakaalu, võib kohustusliku keskkonnamõju hindamise asendamine üksnes eelhinnanguga suurte raadamisprojektide puhul suurendada järgmisi riske:

- seni avastamata arheoloogiliste objektide hävimine;
- looduslike pühapaikade ja teiste kultuuripärandi elementide kahjustamine;
- kultuurimälestiste kaitsevööndite ja ajalooliste maastike terviklikkuse halvenemine;
- kumulatiivsete ja maastikuliste mõjude ebapiisav hindamine.

Teatud juhtudel võib jätta keskkonnamõju hindamise programmi koostamata, kui kavandatava tegevuse mõju on varasemate samalaadsete tegevuste põhjal teada.

Kultuuripärandi puhul ei ole selline lähenemine sageli põhjendatud. Veealune kultuuripärand, arheoloogiapärand ja looduslikud pühapaigad ei ole täielikult kaardistatud ning uute objektide leidmine on sageli ettearvamatu. Seetõttu ei pruugi varasemate uuringute tulemused olla piisav alus järeldamiseks, et konkreetse tegevuse puhul ei ilmne olulist keskkonnamõju, mh täiendavaid uuringuid ei ole vaja.

Ehituspärandi osas muutuvad ajas väärtushinnangud, mille alusel määratakse objektide tähtsus Eesti kultuuriloos. Samuti mõjutab ehituspärandi säilimiseks vajalikku toetavat keskkonda seal toimuvate muutuste ajas kumuleeruv mõju, mistõttu mingil varasemal ajahetkel teostatud mõjuhindang ei pruugi enam olla ajakohane.

Tuleb arvestada, et teadmised keskkonnast ja kultuuripärandist täienevad pidevalt ning uurimismeetodid arenevad. Uute tehnoloogiate ja uuringumeetodite kasutuselevõtt võimaldab tuvastada objekte ja seoseid, mida varasemate uuringute käigus ei olnud võimalik avastada. Samuti võib keskkonnaseisund ajas muutuda ning kavandatava tegevuse mõju sõltub sageli ka muudest samas piirkonnas toimunud või kavandatavatest tegevustest ning mõju tuleb hinnata kumulatiivselt. Varasemate arenduste, taristu rajamise või muude sekkumiste tulemusel võivad keskkonnatingimused olla muutunud ning erinevate tegevuste mõjud võivad kumuleeruda. Seetõttu ei pruugi varasematele samalaadsetele tegevustele tuginevad järeldused olla piisavaks aluseks, et välistada võimalikke olulisi mõjusid konkreetse kavandatava tegevuse puhul. Seega palume nimetatud muudatus eelnõust välja jätta.

5. Asjaomaste asutuste kaasamise regulatsiooni muutmine

Eelnõu kohaselt kehtestatakse asjaomaste asutuste täpsustatud loetelu ministri määrusega.

Rõhutame, et kultuuripärandi kaitse seisukohast on oluline tagada, et muinsuskaitse valdkonna pädev asutus oleks keskkonnamõju hindamise menetlustesse kaasatud juhtudel, kus kavandatav tegevus võib mõjutada kultuuripärandit.

Palume kaasata Muinsuskaitseamet piisavalt varakult seaduse eelnõu punktis 4 (kehtestatav KeHJS § 23 lg 11) nimetatud määruse koostamisse, et saaksime tagada edaspidi ameti kaasamise vastutusvaldkonda puutuvatesse menetlustesse.

6. Eelhinnangu piiratud analüütiline ulatus

Eelnõu seletuskirjas rõhutatakse, et mitmete tegevuste puhul piisab keskkonnamõju eelhinnangust. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse kohaselt on eelhinnangu eesmärk siiski eelkõige selgitada, kas kavandatava tegevusega võib kaasneda oluline keskkonnamõju ning kas on vajalik läbi viia täiemahuline keskkonnamõju hindamine. Eelhinnang ei ole oma olemuselt mõeldud põhjaliku keskkonnamõju analüüsi tegemiseks ega asenda keskkonnamõju hindamist.

Praktikas tugineb eelhinnang peamiselt olemasolevatele registriandmetele ning selle raames tavaliselt täiendavaid uuringuid ei tehta. Selline lähenemine ei ole piisav kultuuripärandiga seotud mõjude tuvastamiseks. Näiteks süvendamise, kaadamise, metsamaade raadamise puhul on võivad riskid olla märkimisväärsed, kuna tegevuse ruumiline ulatus on suur ning sellega kaasnevad maastikumuutused on sageli pöördumatud.

Ajas muutuvad väärtushinnangud, mille alusel määratakse pärandi tähtsus Eesti kultuuriloos, mistõttu ei pruugi varasemad hinnangud enam olla ajakohased ning neid on vaja uuesti analüüsida. Samuti avaldab kultuuripärandi väärtustele mõju ümbritsevas keskkonnas toimuvate muutuste kumulatiivne mõju, mida tuleb hinnata vastavas ajahetkes, mitte tuginedes üksnes varasematele teadmistele.

Kui eelhinnang tugineb peamiselt olemasolevale teabele ega näe ette täiendavaid uuringuid, võib oluliste mõjude tuvastamine jääda ebapiisavaks ning kavandatava tegevuse mõju kultuuripärandile hinnatakse puuduliku teabe alusel.

Rõhutame, et KMH koostamisel peab õigusaktide kohaselt arvestama kultuuripärandiga laiemalt, st mitte üksnes riikliku kaitse all olevaga, vaid ka selle kultuuripärandiga, mis ei pruugi olla kaitse all. See on põhjendatud muuhulgas ka seetõttu, et riikliku või kohaliku kaitse all olevate objektide koosseis muutub ajas ning praegu avalikel andmetel kaitse all mitteoleva kultuuripärandiobjekti suhtes võib olla alustatud või põhjust alustada kaitse alla võtmise menetlus, kuid see ei ole veel avalik teave. Seda asjaolu saab KMH koostamisel kontrollida. Kultuuripärandile avalduvate mõjude analüüsi, mille skoop on riiklikust kultuuripärandist laiem, peab teostama vastava eriharidusega kultuuripärandi ekspert KMH koostamise raames. Sealjuures tuleb silmas pidada, et laiapõhjaline analüüs hõlmaks mh ehitatud kultuuripärandit, kultuur- ja pärandmaastikke, arheoloogilist pärandit, pärandkultuuri objekte. Seepärast rõhutame, et enne KMH koostamisest loobumist tuleb hinnata mitte üksnes varasema teabe olemasolu, vaid ka seda, kas varasemalt kogutud teave on igakülgne, ammendav ja ajakohane. Eeltoodu kehtib ka keskkonnamõju strateegilise hindamise kohta.

Kokkuvõtteks

Keskkonnamõjude võimalikult varajane ja piisavalt põhjalik hindamine aitab kaasa nii halduskoormuse vähendamisele kui ka menetluste sujuvale kulgemisele. Kui võimalikud olulised mõjud keskkonnale, sealhulgas kultuuripärandile, tuvastatakse ja hinnatakse kavandamise varases etapis, on võimalik kavandatavat tegevust vajaduse korral kohandada ning vältida hilisemaid vaidlusi, täiendavaid uuringuid ja menetluste kordamist.

Kui aga olulisi mõjusid ei hinnata piisava põhjalikkusega, võib see luua tegevuste elluviijatele põhjendatud ootuse, et kavandatava tegevuse elluviimiseks takistusi ei ole. Sellisel juhul võivad võimalikud probleemid, sh seoses kultuuripärandiga selguda alles hilisemas menetlusetapis või juba tegevuse elluviimise käigus, kui ilmnevad seni tuvastamata mõjud keskkonnale või kultuuripärandile. See võib omakorda kaasa tuua vajaduse täiendavate uuringute, menetluste või piirangute järele ning pikendada tegevuse elluviimise protsessi.

Seetõttu ei pruugi eelnõuga kavandatud muudatused saavutada eelnõu eesmärki ehk siis vähendada halduskoormust või kiirendada tegevuste elluviimist. Kuigi menetluse formaalne kestus võib lüheneda, võib see toimuda sisuliselt keskkonnamõjude hindamise arvelt. Sellisel juhul jäävad võimalikud mõjud piisavalt analüüsimata ning riskid võivad realiseeruda hilisemas etapis, mil nende lahendamine on oluliselt keerulisem ja ajamahukam.

Keskkonnamõju hindamise süsteemi eesmärk on võimalike mõjude varajane tuvastamine ja ennetamine. Seetõttu on oluline, et kavandatavad muudatused ei vähendaks võimalust olulisi mõjusid õigeaegselt hinnata, vaid toetaksid läbimõeldud otsuste tegemist juba kavandamise varases etapis.

Arvestades eeltoodut peab Muinsuskaitseamet vajalikuks, et eelnõu edasisel menetlemisel kõrvaldatakse käesolevas arvamuses välja toodud vastuolud ja riskid kultuuripärandi kaitsele ning töötatakse koostöös Muinsuskaitseametiga välja lahendused, mis tagavad kultuuripärandi piisava ennetava kaitse ning on kooskõlas Euroopa Liidu õiguse eesmärkidega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marilin Mihkelson
peadirektor

Külli Siim, õigusosakonna juhataja, Kulli.Siim@muinsuskaitseamet.ee